

Landareak

JAKOBA ERREKONDO

Txirriak

DANTZA-LAGUNAK DIRA orbela eta haizea. Ekinozio sasoi hau da hostoa galtzen dutenen azken dantzak ikusteko aukera. Zimelduagatik zuhaitzetik erori gabe negu osoa iraun duten hosto martzeszenteak orain jausiko dira. Gurean pagoa, ametza, xarma eta erka-metza dira joera hori nabarmenen erakusten dutenak.

Izerdi berriaren kemenak erantziko du hosto zimelezko berokia eta kimuz, lorez eta hosto gaztez jantziko. Oraingoxeko izerdialdian dagoenerako ikusi dugunagatik, aurten loraldi bikainak izango ditugulakoan nago. Mimosak (*Acacia dealbata*), sahasak (*Salix* sp.), kameliak (*Camellia* sp.), magnoliak (*Magnolia × soulangeana*, *Magnolia stellata*...), irasagar-rondo japoniarrak (*Chaenomeles* sp.), lertxunak (*Populus tremula*) eta abar sekulako indarrean loratu dira; eguraldia ere halakoa izan dute.

Zuhaitzak eta zuhaixkak bezala, belarrak eta landare txikiak ere garatuko dira, garak eta loreak emango dituzte. Belar minak, *Artemisia vulgaris*, adibidez. Asiako ekialdeko landareen jakintza gure-

ganatu zuen Kaempferrek bertako osasungintzan deigarri egin zitzaizkion bi teknikaren berri ere ekarri zuen: akupuntura eta moxibustioa.

Moxibustioa moxa, belar minaren sustrai ehoa, erretzea da. Zuzenean azalaren gainean, akupuntura orratzei itsatsia edo berarekin egindako txirri edo zigarro tankerakoak jarrita erretzea. Azaleko gune jakinak berotu egiten dira eta landarearen esentziak erantsi. Teknika oso landuak dituzte eta ikaragarrizko fedea diote oraindik ere.

Hemen ere oso hedatua da belar mina. Arioa, erle-belarra, artemisa min eta izen gehiago ere badu. Erabilbide ugari eman diogu: tabako gisa errea, hosto-berri eta kimuak jaki eta ezkeraihenaren aurretik (*Humulus lupulus*) garagardoa mikazteko gai, sendabelar ezaguna... Emakumearen sendagai izan da, batik bat. Proventzan hala diote: "Emakumeak balu belar minaren indarraren berri, manta-reen eramango luke beti".

Belar mina, *Artemisia vulgaris*.

1.288

Ameriketako Estatu Batuetan, handietan handitan, nekazaritza ekoizpen batek supermerkatu iristeko egin behar duen kilometro kopurua 1.288 da, batez beste. Geurean zenbat ote?

%1,9

AEBTan bertan, 1960-2010 tartean nekazaritzako zein produktoren mozkina hazi den gehien ikertu dute. Alpapa, garia, soja eta artoa alderatuta, azken hori nagusi: etekina %1,9 igo da urtero, %0,8 luzernarena, %1,5 gariarena eta sojarena %1,1.

Landareei buruzko galderaren bat egin edo gairen bat proposatu nahi badiguzu, bidali mezua landareak@argia.com helbidera eta orrialde honetan bertan irakurri ahal izango duzu erantzuna.

EKILORE
Lorezaintza eta loradenda

☎ 943 795 546

Elorregi bidea · Arrasate (Gipuzkoa)